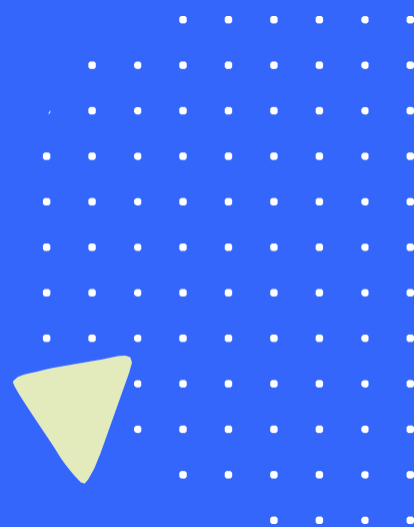

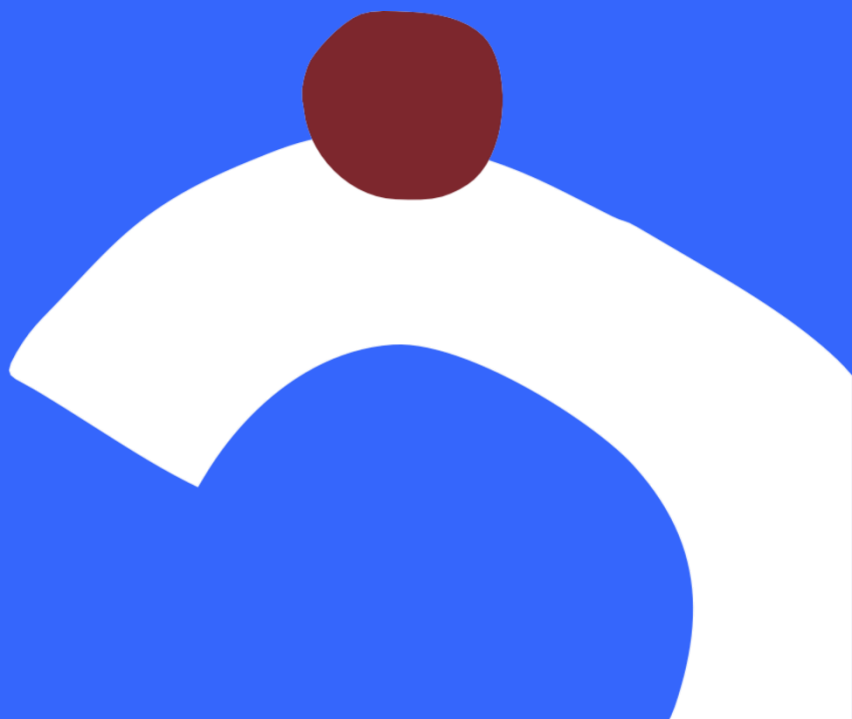
Národní pedagogický institut
České republiky

Člověk a společnost

ukázkový ŠVP dle RVP ZŠS

2026

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět	Člověk a společnost
Využité vzdělávací obory	Člověk a společnost
Průřezová témata (PT)	Péče o sebe a druhé Společnost pro všechny
Klíčové kompetence (KK)	— k učení — komunikační — osobnostní a sociální — k občanství a udržitelnosti — pracovní — k řešení problémů — kulturní — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	Čtenářská a pisatelská Logicko-matematická
Informace o pojetí předmětu	Vyučovací předmět Člověk a společnost vybavuje žáky kompetencemi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života a hraje významnou roli v přípravě na občanský život. Klíčová je přitom možnost maximálního zapojení žáků do společnosti na základě osvojených sociálních dovedností, návyků a společenských norem. Předmět utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích a podporuje jejich sociální integraci. Současně vede žáky k toleranci, respektování lidských práv, úctě k přírodnímu prostředí a kulturním hodnotám i k jejich ochraně. Usiluje o to, aby žáci v maximální možné míře odpovídající jejich individuálním schopnostem a dovednostem uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti, projevovali respekt a ohleduplnost k druhým lidem, jejich životním zkušenostem, kulturám a duchovním hodnotám. Vyučovací předmět poskytuje žákům základní poznatky o historickém vývoji lidstva i českého národa. Seznamuje je s významnými osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život společnosti v minulosti a mají význam i pro současnost. Individualizovanou a vizualizovanou formou přibližuje žákům činnosti člověka, které se promítají do každodenního života a kvality prostředí, v němž lidé žijí, a podporuje udržitelný způsob života. Součástí výuky je také rozvoj emoční a volní stránky osobnosti žáků i jejich kognitivních funkcí, aby jejich začleňování do společnosti bylo co nejúspěšnější. Charakter výuky jim umožňuje využívat vlastní zkušenosti, uplatňovat prvky badatelsky orientované výuky a propojovat získané znalosti a dovednosti s praktickým životem. Žáci jsou vedeni k porozumění fungování společnosti a základním právům a povinnostem občanů v maximální možné míře odpovídající jejich individuálním potřebám a možnostem. Předmět Člověk a společnost má mezipředmětové vazby a prolíná se s dalšími vyučovacími předměty, zejména s předměty Člověk a příroda, Výchova ke zdraví, Informatika a Pracovní činnosti.
Informace o obsahu předmětu	Vzdělávací obsah vychází z RVP ZŠS ze vzdělávacího oboru Člověk a společnost v Dílu I. Školní očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.
Časová dotace	2. stupeň: 2 + 2 + 2 + 2

Organizace výuky předmětu	Výuka je realizována převážně individuální formou, a to v individuálně přizpůsobených vyučovacích blocích s ohledem na speciální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Při osvojování a procvičování získaných vědomostí a dovedností v praktických situacích jsou využívány také další organizační formy výuky, zejména paralelní a skupinová práce.
Podmínky pro výuku předmětu	Při výuce jsou využívány tematicky zaměřené vizualizované materiály, obrázky doplněné textem, situační obrázky, pracovní listy, konkrétní didaktické pomůcky, výuková videa a výukové počítačové programy. Výuka předmětu je realizována nejen v prostorách školy, ale také mimo školu, například během externích výukových programů, exkurzí, výletů a vycházek.

Vzdělávací strategie

Vyučovací předmět	Člověk a společnost
Využité vzdělávací obory	Člověk a společnost
Průřezová témata (PT)	Péče o sebe a druhé Společnost pro všechny
Klíčové kompetence (KK)	— k učení — komunikační — osobnostní a sociální — k občanství a udržitelnosti — pracovní — k řešení problémů — kulturní — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	Čtenářská a pisatelská Logicko-matematická
Klíčové kompetence rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:	
KUA	Klíčová kompetence k učení • Vedeme žáky ke správnému osvojování pojmů ze základních oblastí učiva; • zařazujeme do výuky příklady z běžného života, využíváme dostupné zdroje informací a umožňujeme žákům pracovat s konkrétními aktuálními informacemi (např. v muzeích, během výletů a exkurzí); • učivo žákům přibližujeme pomocí konkrétních předmětů a názorných pomůcek; • umožňujeme žákům seznámit se s technickými pomůckami a jejich používáním (např. PC, výukové programy); • navozujeme situace vyžadující přenos zkušeností a procvičujeme naučené v různých kontextech a prostředích (např. pravidla společenského chování, vztahy mezi lidmi).
KKA	Klíčová kompetence komunikační • Rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu pojmenováváním předmětů a činností, se kterými se žáci během dne setkávají; • rozšiřujeme aktivní i pasivní slovní zásobu žáků v souvislosti se společenským prostředím (např. MHD, obchod, kino, divadlo).
KSA	Klíčová kompetence osobnostní a sociální • Zařazujeme řešení modelových situací; • klademe důraz na poznávání a udržování vztahů v širším okolí žáků; • seznamujeme žáky s hodnotou přátelství a posilujeme přátelské chování vůči spolužákům; • dbáme na dodržování pravidel společenského chování v různých situacích a prostředích a posilujeme vhodné chování žáků; • seznamujeme žáky s pestrou škálou volnočasových aktivit za účelem smysluplného trávení volného času a klademe důraz na osvojení dovedností potřebných pro trávení volného času; • seznamujeme žáky s nabídkou sociálních služeb poskytujících pomoc v obtížných životních situacích (např. pomáhající organizace, sociální služby); • upozorňujeme žáky na nevhodné využívání volného času a na nebezpečí sociálně patologických jevů.
KBA	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti • Informujeme žáky o základních právech a povinnostech občanů a o důsledcích jejich porušování (např. policie, soudy, postihy za porušování zákonů);

		• vedeme žáky k toleranci vůči menšinovým skupinám ve společnosti; • vedeme žáky k co nejvyšší samostatnosti při vyřizování osobních záležitostí na úřadech; • klademe důraz na chápání dopadů lidské činnosti na společnost i životní prostředí.
KPA	Klíčová kompetence pracovní	• Seznamujeme žáky s pracovní náplní běžných profesí; • vedeme žáky k uvědomění si důležitosti vzdělání a osvojení pracovních návyků pro budoucí profesní uplatnění.
KRA	Klíčová kompetence k řešení problémů	• Učíme žáky rozlišovat projevy nepřiměřeného chování; • vedeme žáky k tomu, aby v problémových situacích dokázali vhodným způsobem požádat o pomoc; • prostřednictvím modelových situací učíme žáky rozpoznávat vybrané mimořádné události a adekvátně reagovat na vzniklou situaci; • umožňujeme žákům řešit známé a opakující se situace nápodobou a na základě zkušeností.
KLA	Klíčová kompetence kulturní	• Seznamujeme žáky se stěžejními architektonickými a kulturními památkami České republiky a v blízkém okolí; • zařazujeme do výuky návštěvy kulturních akcí.
KDA	Klíčová kompetence digitální	• Učíme žáky pracovat s internetem jako se zdrojem informací; • seznamujeme žáky s pravidly bezpečného pohybu na internetu; • učíme žáky zacházet s různými zařízeními (např. PC, notebook, tablet, mobilní telefon, dotyková obrazovka).

Obsah předmětu

7. ročník

OVU vzdělávacích oborů – 10. ročník		Školní OVU pro 7. ročník	Vazby na související OVU ZG	Vazby na související OVU KK	Vazby na související OVU PT	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZŠS						
CAS-CAS-001-110-001	Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.	Rozpoznat základní prvky historického příběhu.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• postava v příběhu (kdo v příběhu vystupuje) • místo děje (kde se příběh odehrává) • časové zařazení příběhu (kdy se příběh odehrává – minulost/současnost) • děj příběhu (co se v příběhu děje) • práce s jednoduchými historickými příběhy a ilustracemi • vyhledávání postav, místa a děje v krátkém textu nebo obrázku • určování základních prvků příběhu s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s videi)

CAS-CAS-001-110-002	Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.	Seznámit se s vybranými osobnostmi našich dějin s pomocí názorných ukázek.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• vybrané osobnosti českých dějin na obrázcích a portrétech • spojování osobností s jednoduchou vizuální ukázkou (např. fotografie, ilustrace) • základní informace o osobnostech (např. kdo to byl – král, vědec, umělec) • práce s obrázkovými kartami historických osobností • vyhledávání známých osobností v jednoduchých učebních materiálech • určování osobnosti s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s videi)
CAS-CAS-002-110-001	Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.	Rozpoznat podle obrázků členy rodiny.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.	• členové rodiny na obrázcích (např. máma, táta, dítě, prarodiče) • pojmenování jednotlivých členů rodiny podle obrázku • rozlišování základních rodinných vztahů (kdo je kdo v rodině) • práce s fotografiemi rodiny a obrázkovými kartami • přiřazování členů rodiny k jejich rolím v domácnosti • určování členů rodiny s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků)

CAS-CAS-002-110-002	Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	Rozpoznat na situačních obrázcích základní vztahové situace ve svém každodenním životě.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOC-000-110-001 Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.	• situační obrázky z běžného života (např. škola, rodina, hřiště, obchod) • rozpoznávání základních vztahových situací (např. pozdrav, pomoc, konflikt, spolupráce) • pojmenování jednoduchých emocí v různých situacích (např. radost, smutek, vztek) • přiřazování postav k tomu, co v situaci dělají • práce s obrázkovými příběhy z každodenního života • určování situací s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi a videi)
---------------------	--	---	---	--	---	--	--

CAS-CAS-002-110-003	Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.	Rozpoznat základní společenská pravidla.	X	KPA-KPB-000-110-001 Zapojovat se do spolupráce ve skupině. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. • základní pravidla chování v rodině (např. pozdrav, poděkování, prosba) • základní pravidla chování ve škole (např. naslouchání, klid při výuce, respekt k ostatním) • rozpoznávání správného a nesprávného chování v modelových situacích • práce s obrázky znázorňujícími chování v rodině a škole • nácvik vhodného chování v jednoduchých situacích • určování pravidel společenského soužití s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	--	---	--	---	--

CAS-CAS-002-110-004	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.	Rozpoznat různé druhy rizikového chování lidí pomocí modelových situací.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-002-110-002 Rozpoznávat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.	• rizikové chování v běžných situacích (např. nebezpečné chování doma, ve škole, venku) • rozpoznávání varovných situací (např. cizí osoba, nebezpečné předměty, agresivní chování) • základní pravidla bezpečného chování (např. nechodit s cizími lidmi, dávat pozor na nebezpečí) • práce s obrázky znázorňujícími rizikové a bezpečné chování • rozlišování správného a nesprávného chování v modelových situacích • určování rizikového chování s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	--	--	---	---	--	---	---

CAS-CAS-002-110-005	Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.	Rozpoznat v modelových situacích peníze a základní finanční transakce.	ZGM-ZGC-000-110-001 Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• rozpoznávání mincí a bankovek běžných hodnot • určování hodnoty základních mincí a bankovek • používání peněz v jednoduchých modelových situacích • placení za jednoduchý nákup v modelové situaci • rozlišování základních finančních transakcí (např. zaplatit, koupit, převzít peníze) • nácvik jednoduchého nakupování a vracení peněz pomocí názorných pomůcek • návštěva obchodu, pošty, banky • seznámení s funkcí a používáním bankomatu
---------------------	---	--	---	---	---	---	---

CAS-CAS-002-110-006	Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.	Rozpoznat situace, kdy je třeba řešit reklamaci zboží nebo služby.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-001-110-002 Pracovat s vybranými jednoduchými programy a aplikacemi. MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• rozpoznávání situací, kdy je zboží poškozené, nefunkční nebo neodpovídá nákupu • určování situací, kdy je vhodné řešit reklamaci zboží nebo služby • práce s obrázky a krátkými modelovými příběhy k reklamaci • pojmy reklamace, účtenka, záruka • význam dokladu o zaplacení při reklamaci • poznávání významu reklamace v běžném životě • odpovídání na jednoduché otázky (např. „Je zboží v pořádku?“, „Dá se reklamovat?“) • nácvik jednoduchého postupu při reklamaci v modelových situacích • rozvoj komunikačních dovedností při jednání v obchodě nebo při reklamaci služby • seznámení s online nakupováním, jeho bezpečnostními riziky a právy zákazníka
---------------------	--	--	--	--	--	---	--

CAS-CAS-003-110-001	Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	Rozpoznat základní práva a povinnosti ve škole.	X	KBA-KOC-000-110-001 Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTP-000-000-110-001 Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních. PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. CPA-OSV-001-110-005 Rozlišit na konkrétních příkladech povinné činnosti a volný čas.	• základní práva žáka ve škole (např. být v bezpečí, učit se, být respektován) • základní povinnosti žáka ve škole (např. chodit včas, poslouchat pokyny, chovat se slušně) • rozpoznávání správného a nesprávného chování ve školním prostředí • práce s obrázky a modelovými situacemi ze školy • nácvik pravidel školního chování v konkrétních situacích (např. hodina, přestávka) • určování práv a povinností s pomocí učitele (nápověda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	---	---	--	--	--	--

CAS-CAS-003-110-002	Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.	Rozpoznat porušování práv na situačních obrázcích.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	X	• rozpoznávání základních práv člověka v jednoduchých situacích • určování nevhodného a nespravedlivého chování na situačních obrázcích • rozlišování situací, kdy dochází k porušování práv • práce s obrázky znázorňujícími běžné sociální situace • pojmenování situací, kdy je někomu ubližováno nebo je omezeno jeho právo • nácvik jednoduché reakce – požádání o pomoc dospělého nebo učitele
CAS-CAS-003-110-003	Poznat vlajku, hymnu a prezidenta českého státu.	Rozpoznat vlajku českého státu.	X	KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	X	• vlajka České republiky jako státní symbol • barevné rozlišení vlajky (bílá, červená, modrý klín) • vyhledávání vlajky mezi jinými vlajkami • práce s obrázky a modely státní vlajky • pozorování vlajky na budovách a při státních svátcích • určování vlajky s pomocí učitele (náповěda, ukázka, porovnání)

CAS-CAS-004-110-001	Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	Rozpoznat situace, kdy je potřeba požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KKA-VYJ-000-110-001 Vést verbální nebo neverbální komunikaci s partnerem. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace. CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci.	• situace, kdy si nevím rady při vyřizování osobních záležitostí (např. na úřadě, ve škole, u lékaře) • situace, kdy nerozumím informacím nebo pokynům • situace, kdy potřebuji pomoc s formulářem nebo dokumentem • rozpoznávání, kdy je vhodné obrátit se na dospělou osobu o radu • práce s modelovými situacemi běžného života • určování potřeby požádat o radu s pomocí učitele (nápověda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	---	--	--	--	---	---

CAS-CAS-004-110-002	Využit v případě potřeby služby pomáhajících organizací.	Rozpoznat známé pomáhající organizace.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CPA-OSV-001-110-006 Osvojit si základní dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	• známé pomáhající organizace (např. policie, hasiči, záchranná služba) • rozpoznávání označení a symbolů pomáhajících organizací • spojování organizace s její činností (např. kdo pomáhá v nouzi) • práce s obrázky a modelovými situacemi pomoci • vyhledávání pomáhajících složek v běžném životě a médiích • seznámení s pomáhajícími organizacemi spolupracujícími se školou – Paspoint, z. ú., Domov pro mne, z. s., Kouzelen, z. ú., Proaut • určování pomáhající organizace s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi)
---------------------	--	--	--	---	--	---	--

CAS-CAS-004-110-003	Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	Rozpoznat základní mimořádné události.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CZA-VZB-003-110-001 Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.	• rozpoznávání základních mimořádných událostí (např. požár, povodeň, bouřka, úraz, nehoda) • určování nebezpečných situací ohrožujících zdraví a bezpečí • práce s obrázky a modelovými situacemi mimořádných událostí • rozlišování bezpečného a nebezpečného chování v krizových situacích • nácvik jednoduché reakce (např. útěk, ukrytí, přivolání pomoci) • seznamování s tím, koho požádat o pomoc v mimořádné situaci
---------------------	---	--	--	---	--	--	--

8. ročník

OVU vzdělávacích oborů – 10. ročník		Školní OVU pro 8. ročník	Vazby na související OVU ZG	Vazby na související OVU KK	Vazby na související OVU PT	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZŠS						
CAS-CAS-001-110-001	Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.	Rozlišit rozdíly mezi příběhy z minulosti a ze současnosti podle základních znaků.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• příběhy z minulosti a ze současnosti na obrázcích a v jednoduchých textech • základní znaky minulosti (např. staré oblečení, doprava, stavby, způsob života) • základní znaky současnosti (např. moderní oblečení, auta, technologie) • porovnávání dvou jednoduchých příběhů podle času děje • práce s ilustracemi historických a současných situací • rozlišování minulosti a současnosti s pomocí učitele (otázky, nápověda, ukázky, práce s videi)

CAS-CAS-001-110-002	Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.	Rozpoznat vybrané osobnosti našich dějin s pomocí názorných ukázek.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• seznamování s vybranými klíčovými osobnostmi českých dějin • rozpoznávání významu osobností pomocí obrázků a jednoduchých příběhů • práce s názornými ukázkami (např. obrázky, ilustrace, krátké texty) • odpovídání na jednoduché otázky (např. „Kdo to je?“, „Co udělal?“, „Proč je důležitý?“) • rozvoj schopnosti vyjádřit jednoduché informace o historické osobnosti pomocí podpory učitele
CAS-CAS-002-110-001	Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.	Rozlišit podle obrázků postavení rodinných příslušníků.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.	• rodinní příslušníci na obrázcích (např. matka, otec, dítě, prarodiče) • postavení členů rodiny v rámci rodinného systému (kdo je rodič, kdo dítě, kdo prarodič) • rozlišování role jednotlivých členů rodiny na základě obrázků • práce s fotografiemi rodin a rodinnými schématy • porovnávání vztahů mezi členy rodiny (kdo je komu příbuzný) • určování postavení rodinných příslušníků s pomocí učitele (otázky, ukázka, náповěda, práce s videi)

CAS-CAS-002-110-002	Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	Popsat na situačních obrázcích různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOC-000-110-001 Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.	• situační obrázky z každodenního života (např. rodina, škola, kamarádi, obchod) • popis jednoduchých vztahových situací (např. pozdrav, rozhovor, pomoc, konflikt) • pojmenování emocí a chování v situacích (např. radost, smutek, hádka, spolupráce) • práce s obrázkovými příběhy a komiksy • vyjadřování, co se v situaci děje a jak se lidé chovají • popis situací s pomocí učitele (otázky, nápověda, vedení)
CAS-CAS-002-110-003	Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.	Rozpoznat základní společenská pravidla v rámci rodiny, školy, obce.	X	KPA-KPB-000-110-001 Zapojovat se do spolupráce ve skupině. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.	• pravidla společenského soužití v rodině (např. pomoc doma, slušné chování, respekt) • pravidla společenského soužití ve škole (např. naslouchání, dodržování pokynů, ohleduplnost) • pravidla společenského soužití v obci (např. pozdrav, chování na veřejnosti, respekt k ostatním) • práce s modelovými situacemi z rodiny, školy a veřejného prostředí • rozlišování vhodného a nevhodného chování v běžných situacích • popis pravidel s pomocí učitele (otázky, příklady, obrázková opora)

CAS-CAS-002-110-004	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.	Popsat různé druhy rizikového chování pomocí jednoduchých příběhů.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-002-110-002 Rozpoznávat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.	• různé druhy rizikového chování lidí (např. agrese, nebezpečné chování, kontakt s cizí osobou) • vnímání varovných situací v modelových situacích a reálných ukázkách • základní reakce na rizikové chování (např. odejít, přivolat dospělého, říct ne) • práce s obrázky a příběhy znázorňujícími rizikové situace • reakce na rizikové chování s pomocí učitele (vedení, náповěda, ukázka postupu, práce s jednoduchými příběhy)
---------------------	--	--	---	---	--	---	---

CAS-CAS-002-110-005	Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.	Vybrat v modelových situacích základní finanční možnosti svého rozpočtu.	ZGM-ZGC-000-110-001 Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• modelové situace hospodaření s penězi (např. nákup v obchodě, kapesné, jednoduchý rozpočet) • základní finanční možnosti (mám dost peněz x nemám dost peněz) • rozlišování cen základních věcí v běžném životě • práce s obrázkovými situacemi nakupování a placení • jednoduché rozhodování o nákupu podle finančních možností • určování finanční situace s pomocí učitele (např. počítání, náповěda, manipulace s penězi, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
CAS-CAS-002-110-006	Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.	X	X	X	X	X	X

CAS-CAS-003-110-001	Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	Popsat základní práva a povinnosti ve škole.	X	KBA-KOC-000-110-001 Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTP-000-000-110-001 Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních. PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. CPA-OSV-001-110-005 Rozlišit na konkrétních příkladech povinné činnosti a volný čas.	• základní práva žáka ve škole (např. být v bezpečí, učit se, mít přestávku) • základní povinnosti žáka ve škole (např. chodit včas, poslouchat učitele, plnit úkoly) • pravidla chování specifická pro různá místa a činnosti (např. při čtení, tělesné výchově, během praktických činností, procházky, pobytu v přírodě) • práce s obrázky školních situací (např. hodina, přestávka, jídelna) • rozlišování správného a nesprávného chování ve škole • popis práv a povinností s pomocí učitele (náповěda, otázky, porovnání obrázků, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	--	---	--	--	--	--

CAS-CAS-003-110-002	Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.	Popsat porušování práv na situačních obrázcích.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	X	• seznamování se základními právy dítěte a člověka • rozpoznávání nevhodného a nespravedlivého chování v modelových situacích • určování situací, kdy dochází k porušování práv • rozlišování bezpečného a nebezpečného jednání • nácvik správné reakce a požádání o pomoc dospělého • práce s obrázky, krátkými příběhy a modelovými situacemi
CAS-CAS-003-110-003	Poznat vlajku, hymnu a prezidenta českého státu.	Rozpoznat vlajku a hymnu českého státu.	X	KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	X	• státní symboly České republiky (vlajka, hymna) • rozpoznávání vlajky České republiky mezi jinými vlajkami • poslech a rozpoznání české státní hymny • seznámení s prezidentem České republiky na obrázcích a fotografiích • práce s obrázkovými materiály státních symbolů a představitelů státu • přiřazování vlajky, hymny a prezidenta k České republice s pomocí učitele (ukázka, náповěda, opakování) • určování státních symbolů s pomocí učitele (ukázka, náповěda, opakování)

CAS-CAS-004-110-001	Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	X	X	X	X	X	X
CAS-CAS-004-110-002	Využít v případě potřeby služby pomáhajících organizací.	X	X	X	X	X	X
CAS-CAS-004-110-003	Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	Zvolit vhodnou strategii chování za mimořádných událostí podle situačních obrázků.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CZA-VZB-003-110-001 Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.	• rozpoznávání základních mimořádných událostí (např. požár, úraz, bouřka, povodeň) • určování nebezpečných situací na situačních obrázcích • volba bezpečného chování v mimořádných situacích • nácvik správné reakce (např. útěk, ukrytí, přivolání pomoci) • seznámení s voláním na tísňové linky 112, 150, 155, 158 • využití obrázků, modelových situací a jednoduchých scénářů k nácviku chování

9. ročník

OVU vzdělávacích oborů – 10. ročník		Školní OVU pro 9. ročník	Vazby na související OVU ZG	Vazby na související OVU KK	Vazby na související OVU PT	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZŠS						
CAS-CAS-001-110-001	Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.	Porovnat příběhy z různých historických období a ze současnosti podle základních znaků.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• příběhy z různých historických období a současnosti v textové a obrazové podobě • porovnávání postav v příbězích (např. pomocí jejich oblečení, chování nebo způsobu života) • porovnávání prostředí děje (minulost x současnost) – např. domy, doprava, prostředí • porovnávání způsobu života v různých obdobích • vyhledávání rozdílů a podobností mezi příběhy • práce s jednoduchými historickými příběhy, ilustracemi a komiksem • porovnávání příběhů s pomocí učitele (otázky, nápověda, vedení, práce s videi)
CAS-CAS-001-110-002	Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.	X	X	X	X	X	X

CAS-CAS-002-110-001	Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.	Rozlišit podle obrázků role rodinných příslušníků.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.	• rodinní příslušníci na obrázcích (např. matka, otec, dítě, prarodiče) • role členů rodiny v běžném životě (např. péče o děti, výchova, pomoc, práce v domácnosti) • rozlišování, co kdo v rodině dělá na základě obrázků • práce s fotografiemi rodin a situačními scénami • přiřazování činností k jednotlivým členům rodiny • určování rolí rodinných příslušníků s pomocí učitele (otázky, nápověda, ukázka, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
CAS-CAS-002-110-002	Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	Rozpoznávat pomocí prvků dramatizace zásady dobrých a špatných vztahů mezi lidmi v různých situacích.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOC-000-110-001 Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.	• rozpoznávání dobrého a špatného chování mezi lidmi v modelových situacích • přiřazování obrázků k situacím s vhodným a nevhodným chováním • rozlišování přátelského, ohleduplného a neohleduplného jednání • určování situací, kdy lidé spolupracují nebo si pomáhají • určování situací, kdy dochází ke konfliktu nebo ubližování • nácvik správné reakce v běžných sociálních situacích pomocí obrázků a příběhů

CAS-CAS-002-110-003	Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.	Popsat pravidla společenského soužití v rodině, škole a obci.	X	KPA-KPB-000-110-001 Zapojovat se do spolupráce ve skupině. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. • seznamování se základními pravidly soužití v rodině, škole a obci • rozpoznávání správného a nevhodného chování v různých prostředích • dodržování jednoduchých pravidel ve škole (např. pozdrav, čekání na slovo, respektování pokynů) • osvojování pravidel chování v rodině (např. pomoc, ohleduplnost, respekt) • seznamování s pravidly chování na veřejnosti v obci (např. slušnost, pořádek, bezpečnost) • nácvik správného chování v modelových situacích a pomocí obrázků
---------------------	---	---	---	--	---	--

CAS-CAS-002-110-004	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí prostřednictvím jednoduchých videí.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-002-110-002 Rozpoznávat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.	• rozpoznávání rizikového chování na obrázcích a názorných ukázkách • určování situací, které mohou být nebezpečné pro zdraví a bezpečí • pojmenování jednoduchých stereotypních situací rizikového chování (např. cizí člověk, nebezpečné místo) • rozlišování bezpečného a nebezpečného chování • nácvik správné reakce v rizikových situacích (např. odejít, říct ne, vyhledat dospělého) • využití obrázků, modelových situací a opakovaných vzorců chování k upevnění dovedností
CAS-CAS-002-110-005	Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.	Sestavit jednoduchý rozpočet na základě názorných ukázek a modelových situací.	ZGM-ZGC-000-110-001 Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• seznamování s pojmem rozpočet pomocí názorných ukázek • rozlišování příjmů a výdajů v jednoduchých modelových situacích • sestavování jednoduchého rozpočtu podle daného vzoru (modelu) • přiřazování peněz k plánovaným nákupům nebo aktivitám • rozhodování, co je nutné a co není nutné koupit • práce s obrázky, ceníky a modelovými situacemi při tvorbě rozpočtu

CAS-CAS-002-110-006	Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.	Osvojit si základní fráze pro možnost reklamace zboží nebo služby v modelových situacích.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-001-110-002 Pracovat s vybranými jednoduchými programy a aplikacemi. MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• seznamování se základními situacemi, kdy je možné reklamovat zboží nebo službu • osvojování jednoduchých komunikačních frází k reklamaci (např. „Toto nefunguje.“, „Chci reklamovat zboží.“) • nácvik základních vět pro vyjádření problému se zbožím nebo službou • nácvik zdvořilého oslovení a komunikace v obchodě • používání jednoduchých vět při modelových situacích reklamace • rozvoj schopnosti požádat o pomoc prodáváče nebo dospělou osobu • online nakupováním, jeho bezpečnostní rizika a práva zákazníka
---------------------	--	---	--	--	--	---	---

CAS-CAS-003-110-001	Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	Respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	X	KBA-KOC-000-110-001 Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTP-000-000-110-001 Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních. PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. CPA-OSV-001-110-005 Rozlišit na konkrétních příkladech povinné činnosti a volný čas.	• základní práva žáka ve škole (např. být v bezpečí, učit se, mít přestávku, být respektován) • základní povinnosti žáka ve škole (např. docházka, dodržování pravidel, plnění úkolů, slušné chování) • rozlišování správného a nesprávného chování ve školním prostředí • práce s modelovými situacemi ze školy (např. hodina, přestávka, jídelna) • dodržování školních pravidel v běžných situacích • respektování práv a povinností s pomocí učitele (náповěda, ukázka, opakování, práce s modelovými situacemi a prvky dramatizace)
---------------------	---	---	---	--	--	--	---

CAS-CAS-003-110-002	Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.	Rozpoznat porušování práv na příkladech modelových sociálních situacích.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	X	• rozpoznávání základních práv člověka v jednoduchých situacích • určování nevhodného a nespravedlivého chování na situačních obrázcích • rozlišování situací, kdy dochází k porušování práv • práce s modelovými sociálními situacemi (např. ve škole, v rodině, na veřejnosti) • pojmenování situací, kdy je někomu ubližováno nebo je omezeno jeho právo • nácvik jednoduché reakce – požádání o pomoc dospělého nebo učitele
CAS-CAS-003-110-003	Poznat vlajku, hymnu a prezidenta českého státu.	X	X	X	X	X	X

CAS-CAS-004-110-001	Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	Osvojit si základní fráze pro vyřizování svých osobních záležitostí.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KKA-VYJ-000-110-001 Vést verbální nebo neverbální komunikaci s partnerem. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace. CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci.	• osvojování základních zdvořilostních frází pro běžnou komunikaci • nácvik pozdravu, poděkování a omluvy • používání jednoduchých vět při vyřizování osobních záležitostí (např. „Potřebuji pomoci.“, „Chci se zeptat.“) • nácvik oslovení dospělé osoby na úřadě, ve škole nebo v obchodě • rozvoj schopnosti vyjádřit jednoduchý požadavek nebo přání • využití modelových situací pro nácvik běžné komunikace v každodenním životě
---------------------	---	--	--	--	--	---	---

CAS-CAS-004-110-002	Využit v případě potřeby služby pomáhajících organizací.	Popsat služby známých pomáhajících organizací.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CPA-OSV-001-110-006 Osvojit si základní dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	• seznamování s pomáhajícími organizacemi (např. zdravotnická záchranná služba, hasiči, policie) • rozpoznávání, jaké služby tyto organizace poskytují • přiřazování organizace k situaci, ve které pomáhá • práce s obrázky a názornými ukázkami činností pomáhajících složek • odpovídání na jednoduché otázky (např. „Kdo pomáhá?“, „Kdy ho zavoláme?“) • rozvoj povědomí o tom, kde a jak lze v případě potřeby získat pomoc • výběr vhodné pomáhající organizace spolupracující se školou – Paspoint, z. ú., Domov pro mne, z. s., Kouzelen, z. ú., Proaut
---------------------	--	--	--	---	--	---	---

CAS-CAS-004-110-003	Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	Zvolit vhodnou strategii chování za mimořádných událostí podle naučených stereotypů.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CZA-VZB-003-110-001 Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.	• rozpoznávání základních mimořádných událostí (např. požár, úraz, povodeň, bouřka) • určování nebezpečných situací na základě naučených stereotypů • volba správného chování podle typu mimořádné události • nácvik opakovaných postupů (např. útěk, ukrytí, přivolání pomoci) • používání naučených jednoduchých pravidel bezpečí v krizových situacích • využití obrázků a modelových situací pro upevnění správných reakcí
---------------------	---	--	--	---	--	--	---

10. ročník

OVU vzdělávacích oborů – 10. ročník		Školní OVU pro 10. ročník	Vazby na související OVU ZG	Vazby na související OVU KK	Vazby na související OVU PT	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZŠS						
CAS-CAS-001-110-001	Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.	Rozlišit základní atributy příběhů z libovolného historického období a ze současnosti.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• příběhy z různých historických období a současnosti v textové a obrazové podobě • rozlišování základních atributů příběhů (např. postavy, prostředí, děj, způsob života) • porovnávání příběhů z minulosti a současnosti podle vybraných znaků • vyhledávání historických a současných prvků v jednoduchých příbězích • práce s ilustracemi, komiksem a krátkými texty • určování rozdílů a souvislostí mezi příběhy různých období s pomocí učitele

CAS-CAS-001-110-002	Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.	Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.	X	KLA-KKD-000-110-001 Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.	X	UKA-VYV-004-110-001 Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.	• význačné osobnosti českých dějin v názorných ukázkách (např. obrázky, portréty, fotografie, symboly) • základní přehled významných osobností a jejich zařazení do dějin • spojování osobnosti s jejím přínosem (např. v kultuře, ve vědě, v politice, v umění) • práce s obrázkovými materiály a jednoduchými historickými zdroji • vyhledávání informací o známých osobnostech v přehledných materiálech • určování významu osobností s pomocí učitele (nápověda, otázky, vedení, práce s videi)
---------------------	---	---	---	--	---	---	--

CAS-CAS-002-110-001	Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.	Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.	• rodinní příslušníci na obrázcích (např. matka, otec, děti, prarodiče) • postavení členů rodiny v rodinném systému • role členů rodiny v běžném životě (např. péče o děti, výchova, práce, pomoc v domácnosti) • rozlišování vztahů mezi členy rodiny na základě obrázků a situací • práce s fotografiemi rodin a rodinnými schématy • určování postavení a rolí rodinných příslušníků s pomocí učitele (otázky, nápověda, ukázka, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	--	--	---	--	---	--	---

CAS-CAS-002-110-002	Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOC-000-110-001 Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. • situační obrázky z každodenního života (např. rodina, škola, kamarádi, veřejné prostředí) • zásady dobrých vztahů mezi lidmi (např. pozdrav, poděkování, omluva, respekt, pomoc) • rozpoznávání různých vztahových situací na obrázcích (např. spolupráce, konflikt, pomoc, odmítnutí) • popis chování a emocí v modelových situacích (např. radost, smutek, hádka, porozumění) • řešení jednoduchých vztahových situací v modelových ukázkách • uplatňování zásad dobrých vztahů a popis situací s pomocí učitele (otázky, nápověda, vedení, práce s modelovými situacemi a prvky dramatizace)
---------------------	--	--	---	--	---	---

CAS-CAS-002-110-003	Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.	Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.	X	KPA-KPB-000-110-001 Zapojovat se do spolupráce ve skupině. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	X	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. • pravidla společenského soužití v rodině (např. pomoc, slušné chování, respekt k členům rodiny) • pravidla společenského soužití ve škole (např. dodržování pokynů, ohleduplnost, spolupráce) • pravidla společenského soužití v obci (např. chování na veřejnosti, pořádek, respekt k ostatním lidem) • rozlišování vhodného a nevhodného chování v různých situacích • práce s modelovými situacemi z rodiny, školy a obce • respektování pravidel společenského soužití s pomocí učitele (náповěda, ukázka, opakování, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	---	---	--	---	---

CAS-CAS-002-110-004	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.	Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.	X	KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc. KDA-KDI-000-110-001 Dodržovat pravidla obsluhy a bezpečného zacházení s digitálními zařízeními.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-002-110-002 Rozpoznávat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.	• různé druhy rizikového chování lidí (např. agrese, nebezpečné chování, kontakt s cizí osobou, vandalismus) • vnímání varovných situací v modelových i reálných příkladech • naučené stereotypy reakce na rizikové chování (např. odejít, říct ne, přivolat dospělého, vyhledat pomoc) • rozlišování bezpečného a nebezpečného chování v každodenním životě • práce s obrázky, komiksem a krátkými situacemi • řešení rizikových situací s pomocí učitele (návlek, vedení krok za krokem, opakování postupů)
---------------------	--	--	---	--	--	---	--

CAS-CAS-002-110-005	Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.	Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.	ZGM-ZGC-000-110-001 Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KUA-KKF-000-110-001 Používat osvojené stereotypy učení.	X	MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• modelové a vizualizované situace hospodaření s penězi (např. nákup, kapesné, jednoduchý rozpočet) • rozlišování finančních možností (např. mám dostatek peněz, nemám dostatek peněz, musím šetřit) • porovnávání cen běžných výrobků a služeb v modelových situacích • práce s obrázky, cenovkami a jednoduchými nákupními situacemi • základní rozhodování o výdajích podle finančních možností • určování a porovnávání rozpočtu s pomocí učitele (např. počítání, nápověda, manipulace s penězi)
---------------------	---	---	---	---	---	---	--

CAS-CAS-002-110-006	Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.	Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby na základě naučených frází.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. INA-INF-001-110-002 Pracovat s vybranými jednoduchými programy a aplikacemi. MAA-MAT-003-110-002 Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.	• modelové situace reklamace nevhodně zakoupeného zboží nebo služby • naučené fráze pro reklamaci (např. „Zboží je vadné.“, „Chci reklamovat.“, „Prosím o výměnu.“) • nácvik komunikace při reklamaci v obchodě nebo ve službách • práce s obrázky a scénkami reklamační situace • rozlišování vhodného chování při reklamaci (např. slušnost, klid, jasné vyjádření problému) • online nakupováním, důvěryhodnost internetových obchodů • řešení modelových situací souvisejících s bezpečným online nakupováním a právy zákazníka • požádání o pomoc při reklamaci s podporou učitele (nápověda, vedení dialogu, opakování frází)
---------------------	--	---	--	--	--	---	--

CAS-CAS-003-110-001	Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.	X	KBA-KOC-000-110-001 Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTP-000-000-110-001 Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních. PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	CPA-OSV-001-110-002 Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy. CPA-OSV-001-110-005 Rozlišit na konkrétních příkladech povinné činnosti a volný čas.	• základní práva žáka ve škole (např. být v bezpečí, učit se, být respektován, mít přestávku) • základní povinnosti žáka ve škole (např. docházka, dodržování pravidel, plnění úkolů, slušné chování) • rozpoznávání situací, kdy jsou práva a povinnosti dodržována nebo porušována • práce s modelovými situacemi ze školního prostředí (např. hodina, přestávka, jídelna) • rozlišování vhodného a nevhodného chování ve škole • respektování práv a povinností s pomocí učitele (nápověda, ukázka, opakování, práce s modelovými situacemi, videi a prvky dramatizace)
---------------------	---	---	---	--	--	--	---

CAS-CAS-003-110-002	Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.	Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.	X	KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOD-000-110-001 Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.	PTS-000-000-110-002 Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.	X	• modelové životní situace porušování práv (např. ubližování, šikana, nespravedlivé chování, vyloučení z kolektivu) • rozpoznávání situací, kdy dochází k porušování práv • základní pojmy spravedlnost a právo v jednoduchých příkladech • práce s obrázky, komiksem a krátkými příběhy • vyjádření, co je v situaci nesprávně nebo nespravedlivé • upozornění na porušování práv v modelových situacích s pomocí učitele (otázky, nápověda, vedení, práce s modelovými situacemi a prvky dramatizace)
CAS-CAS-003-110-003	Poznat vlajku, hymnu a prezidenta českého státu.	X	X	X	X	X	X

CAS-CAS-004-110-001	Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KKA-VYJ-000-110-001 Vést verbální nebo neverbální komunikaci s partnerem. KSA-KOA-000-110-001 Spolupracovat při utváření osobní pohody. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-003 Osvojit si základní pravidla sociální komunikace. CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci.	• situace vyřizování osobních záležitostí (např. na úřadě, ve škole, u lékaře, v obchodě) • rozpoznávání situací, kdy je potřeba požádat o radu • vyhledání vhodné osoby, na kterou se lze obrátit (např. učitel, rodič, pracovník instituce) • nácvik jednoduchých frází pro požádání o radu (např. „Prosím o radu.“, „Můžete mi pomoci?“) • modelové situace vyřizování osobních záležitostí v běžném životě • požádání o radu s pomocí učitele (vedení dialogu, nápověda, opakování postupů)
---------------------	---	---	--	--	--	---	--

CAS-CAS-004-110-002	Využít v případě potřeby služby pomáhajících organizací.	Využít v případě potřeby služby známých pomáhajících organizací.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CPA-OSV-001-110-006 Osvojit si základní dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	• známé pomáhající organizace (např. policie, hasiči, záchranná služba, sociální služby) • situace, kdy je vhodné obrátit se na pomáhající organizace (např. úraz, nebezpečí, krizová situace) • základní telefonní čísla tísňového volání (150, 155, 158, 112) • rozpoznávání role jednotlivých záchranných složek • práce s modelovými situacemi, kdy je potřeba pomoc • využití služeb pomáhajících organizací spolupracujících se školou – Paspoint, z. ú., Domov pro mne, z. s., Kouzelen, z. ú., Proaut
---------------------	--	--	--	---	--	---	--

CAS-CAS-004-110-003	Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	ZGC-ZGC-000-110-001 Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.	KRA-KRP-000-110-001 Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému. KSA-KOS-000-110-001 Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.	PTS-000-000-110-001 Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.	CPA-OSV-001-110-004 Vyhledat pomoc v zátěžové situaci. CZA-VZB-003-110-001 Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.	• mimořádné události (např. požár, povodeň, bouřka, havárie, evakuace) • základní pravidla ochrany osob při mimořádných událostech (např. klid, poslouchání pokynů, bezpečný odchod) • nácvik evakuace a přesunu na bezpečné místo • rozpoznávání varovných signálů a pokynů dospělých • modelové situace ohrožení a správné reakce v nich • uplatňování dovedností ochrany osob s pomocí učitele (nácvik, opakování, vedení krok za krokem)
---------------------	---	---	--	---	--	--	---

Národní pedagogický institut
České republiky

Praha, červenec 2026
www.npi.cz